

MŪSŲ LIETUVA

São Paulo - Brasil - 1970 m. Geguzės - Maio 22 d.

Šio ML nr. GARBĖS LEIDĖJAI MOINHO VELHO LIETUVIAI

Štai jie: Juzė Taleikienė, Povilas Urbonas, Antanas Kučinskas, Mykolas Lisauskas, Juozas Vingrys, Algirdas Tamašius, N. N. ir José Victor Waldier, mirusio «Mūsų Lietuvos» platintojo Kazimiero Taleikio dukters Olgos sužadėtinis.

Labai malonu, kad Moinho Velho (Ipiranga) lietuvių grupė, dabartinio «Mūsų Lietuvos» įgaliotinio Antano Kučinsko paskatinti, pasiryžo išleisti vieną lietuviško laikraščio numerį. Tai gražus lietuviško susipratimo ir solidarumo pareiškimas.

Nuoširdžiai dėkinga
«Mūsų Lietuvos» Redakcija ir
Administracija

PLACIAJAME PASAULYJE

LAIMĖJO BALAGUER IR DEMOKRATIJA

S. DOMINGOS. Praeitą šeštadienį, gegužio 16 d., įvykusių rinkimų Centro Amerikos, Karibų salos Šv. Dominiko respublikoje rinkimus į prezidentus laimėjo Joaquim Balaguer, Reformų Partijos ir Tautinio Jaunimo Sąjūdžio kandidatas. Jis gavo 665.705 balsus; gavo tiek, kiek visi kiti 4 kandidatai drauge, įskaitant ir respublikos viceprezidentą Fr. Lora, kuris atsisakė nuo Reformų partijos, sudarė savą Demokratinės Integracijos Sąjūdį. Balaguer rėmusios anos dvi partijos gavo taip pat balsų daugumą seime ir senate.

PRALAIMĖJO CASTRO- KOMUNISTAI

Rinkiminė kampanija buvo labai stipri, aštri, su priešingų partijų ir grupių kruvinais susirėmimais. Juose žuvo apie 6 žmonių. Mat, priešingos grupės, ypač kairiosios bei castrokomunistų grupės, buvo prieš jį nusistačiusios. Komunistų teroristinės grupės padarė visą eilę teroristinių veiksmų. Anksčiau jos bandė net patį Balaguer nužudyti. Joms visoms nepatiko tvirta, tvarka pailikant Balaguer ranka, jo valdžios palaikymas gerų santykių su JAV ir Balaguer ryžtas vėl būti kandidatu į prezidentus. Jis, mat, jau buvo prezidentas nuo 1966 metų.

Balaguer turėjo didelį palankumą plačių konservatyvių masių. Dėl to prokomunistinės Revoliucinės Partijos vadas Juan Bosch pasiskelbė nedalyvausiąs rinkimuose. Jis ragino savo partijos ir kitus žmones edalyvauti rinkimuose. Dėl tų visų priežasčių apie trečdalis galinčių balsuoti nedalyvavo rinkimuose, ypač didesniuose miestuose, išskyrus sostinę.

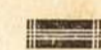
DĖL KO LAIMĖJO?

Patys rinkimai buvo gana ramūs. Kariuomenės daliniai visur garantavo tvarką. Žmonių dauguma balsavo už Balaguer, nes jis vienas galėjo garantuoti tvarką ir ramumą per ateinančius 4 metus. Žmonės nenorėjo kad vėl pasikartotų 1955 metų pilietinis karas ar vėl Cam no Deno šalininkai mėgintų įvesti komunistinę santvarką kaip 1965 metais. O Bosch skelbė, kad

jis įves «Liaudies diktatūrą, padedant masėms».

Pats perrinktasis São Domingo prezidentas J. Balaguer savo laimėjimą priskaito moterų balsams, kaimiečių pritarimui ir jo valdžios įkvėptam pasitikėjimui žmonėse».

Ir iš tikro, Balaguer suvienijo visus geros valios, demokratija pasitikinčius žmones, panaikino ginkluotųjų pajėgų nesutarimus ir pristabdė ūkinę krizę bei bedarbę. Tam tikslui jis gavo iš JAV apie 350 milijonų dolerių paskolos. Su Balaguer laimėjimu laimėjo demokratija São Domingo respublikoje ir gal visoje Centro Amerikoje. Jei jis nebūtų laimėjęs, kažin ar nebūtų castrokomunistai su Bosch mėginę paimti valdžią revoliucijos keliu? Tur būtų paprastas supuolimas kad tuo laiku į Karibų salas buvo atvykę Sovietų Rusijos kariniai laivai, taip manoma.

BRITANIJOS

BUS NAUJI RINKIMAI ANGLIJOJE

Anglijos ministrų pirmininkas Harold Wilson paskelbė naujus rinkimus į Anglijos parlamentą birželio 18 d. Tai beveik vieneri metai prieš pasibaigiant dabartinio parlamento laikui Wilson nori pasinaudoti dabartiniu Darbiųjų Partijos populiarumu, esamu gerbūviu ir taip laimėti prieš opozicijos partiją - konservatorius. Daug vilčių jis sudeda į jaunuosius rinkikus. Jiems jis iškovojo teisę balsuoti sulaukus 18 metų. Pirmą buvo tik po 21 metų. Dvi jaunimo kartos balsuosiančios už jo partiją: ta kuri balsavo 1966 metais ir dabar priaugusiųjų.

AR CAMBODŽAS ATITEKS KOMUNISTAMS?

JAKARTA Indonezijos sostinėje Jakarta praeitą savaitę vyko 11 Pietų Azijos valstybių konferencija. Svarbiausias klausimas buvo, kaip išgelbėti neutraliąją Cambodžos valstybę, kaip išlaikyti jos nepriklausomybę?

Nors Pietų Vietnamo ir Cambodžos atstovai prašė ginklą ir ekonominės pagalbos, tačiau dauguma narių reikalavo tiek komunistų, tiek kitiems svetimų kariuomenių at-

traukimo iš Cambodžos teritorijos. Jie reikalavo tuoj pat sušaukti Tarptautinę Kontrolės Komisiją. Tačiau tam yra priešinga Sovietų Rusija ir kiti komunistiniai kraštai.

J.A.V.

VIS NESIBAIGIA PROTESTAI

W SINGTONAS. Dar ir dabar JAV se nesibaigia protestai prieš prezidentą Niksoną dėl pasiuntimo amerikiečių karinių dalinių į Cambodžą prieš Šiaurės Vietnamo ir Vietkongo karinius dalinius, kurie buvo įsistiprinę ten ir jau buvo užėmę svarbiuosius strateginius Cambodžos punktus.

Protestuoja studentai, hipi, taip pat ir senatoriai be atstovai. Šie paskutiniai protestuoja, kam prezidentas Niksonas pasiuntė karius, ne atsiklauses parlamento. Dabar jie nori praveisti įstatymą, sumažinantį lėšas, skirtas kariuomenei, jei iki 30 d. birželio visi amerikiečių kariniai daliniai nebus atitraukti iš Cambodžos.

Tačiau yra ir daug palankių žmonių Niksonui Gallup apklausinėjimas parodė kad virš 50% remia šį Niksono žygį. Jie supranta, kad kitaip jau visa Cambodža praktiškai būtų komunistų rankose kad ir po komunistams palankaus kunigaikščio Sihanouk priedanga. Jie jam būk padeda atgauti valdžią ir atstatyti Cambodžos neutralumą. O juk patys Šiaurės Vietnamo komunistai pažėdė ją, laikydami Cambodžos valstybę apie 40.000 savo karių.

STIPRŪS MŪSIAI

SAIGON. Šiaurės Vietnamo ir Vietkongo kariniai daliniai buvo apsupę Kompong Cham, trečią savo didumų Cambodžos miestą. Cambodžos trys kariuomenės batalijonai sunkiai gynėsi. Paskui jiems atėjo talkon Pietų Vietnamo kariniai ir amerikiečių lėktuvai. Prie to miesto vyko kruvinos grumtynės ir bombardavimai.

Šis miestas yra tik 35 kilometrai nuo Pietų Vietnamo sienos. Mūsiai dėl šio miesto rodo, jog komunistai yra dar stiprūs Cambodžos valstybėje. Jei tik amerikiečiai ir Pietų Vietnamo kariai pasitrauks, o Šiaurės Vietnamo neišsitrauks, tai kažin ar Cambodža neatiteks komunistams.

SOVIETŲ RUSIJA IR KINIJA NESUTARĖ

MASKVA. Sovietų Rusijos Komunistų Partijos oficialiame dienraštyje «Pravda» gegužio 18 d. pasirodė aštrus straipsnis prieš Komunistinę Kiniją. Jame kaltina Kiniją už sovietų šmeižimą, tarptautinio komunizmo suskaldymą. Kinijos liaudies spaudą ir negalėjimą bendradarbiauti prieš JAV karinę akciją Cambodžoje ir kitur. Tai pirmas toks užpuolimas po to, kai buvo pradėtos Sovietų Rusijos ir Kinijos derybos dėl rubėžiaus nustatymo.

KIEK STIPRŪS KOMUNISTAI PIETŲ VIETNAME?

SAIGONAS Neseniai Pietų Vietnamo prezidentas Thieu, pasiremdamas pacifikacijos (krašto prie taikios būklės priekyko tyrinėjimo daviniais paskelbė, kad Saigono valdžia kontroliuoja 17,5 milijono krašto gyventojų arba 93 procentus. Apie 1 milijoną tebėra ginčijamose srityse ir apie pusę milijono komunistų užimtose. Tačiau, Vietkongas ir S. Vietnamo kariniai daliniai tebėra pajėgūs pulti kai kurias Saigono kontroliuojamas sritis.

Brazilija

BRAZILIO FILMAS LAIMĖJO TARP. PREMIJĄ. Siomis savaitėmis vyko Prancūzijoje, Cannes mieste tarptautinis

nis Kineratografijos Festivalis. Tame festivalyje laimėjo brazilo Nelson Pereira dos Santos filmas «O Alienista» premiją «Luis Bunuel». Tai ispanų kinematografistų įteigta tarptautinė premija. Ji suteikta dėl to, kad savo pobūdžiu ideologiniu atvirumu ir grožiniu naujumu puikiai pavaizduoja savo šalies tikrovę.

Sio festivalio «Grande Prix» šiais metais gavo amerikiečio filmas «Mash».

Brazilio filmas «O Alienista» vaizduoja, kaip vienas asmuo sukiša visus vieno miesto gyventojus į beprotnamį kaip kvailus. Tik palengva, vėliau pastebi, kad iš tikrųjų jis pats yra protiškaus nesveikas ir netekęs pilno proto. Todėl paleidžia visus iš beprotnamio ir pats vienas jame užsidaro.

9 NUOŠIMČIAIS PADIDĖJO

Brazilijos valstybės produkcija arba taip vadinamoji produkcija brutito, kurią padarė visos Brazilijos pramonė, žemės ūkis ir prekyba 1969 metais, patyginus su 1968 metais. Tai pareiškė Pažangos Sąjungos (Aliança para o Progresso) Tarpamerikinės Komisijos pirmininkas Carlos Sanz de Santamaria, atidarydamas šio komiteto konferenciją Vašingtone. Tai yra aukščiausias padidėjimas žemės ūkio ir prekybos visoje Lotynų Amerikoje ir vienas iš geriausių visame pasaulyje vieuerių metų laikotarpiu.

SATKUNŲ ŠEIMAI,
jų gimiaėms ir artimiesiems,
tragiškai žuvus
A.Š.A. JUZEI SATKŪNIENEI
reiškia nuoširdžiausią užuojautą
Lietuvių Sąjungos ALIANČA Valdyba.

Inž. PRANUI ŠUKIUI,
jo giminėms ir artimiesiems,
A.Š.A. motinai JULIJAI ŠUKIENEI
sesutei LIUCIJAI ŠUKYTEI
ir močiutei JULIJAI RUDMINIENEI
tragiškai žuvus
reiškia nuoširdžiausią užuojautą,
Lietuvių Sąjungos ALIANČA Valdyba

J. A. V.

LIETUVIAI KALIFORNIJOJE

SANTA MONIKA Lietuvių Bendruomenės Apylinkės valdyta išvystė labai plačią veiklą Vasario 16 proga, informuodama amerikiečius apie Lietuvą.

LIETUVIŲ POPULIARŲ MUZIKOS vakare programa išpildė vietinės jėgos, ypač dar niekada nepasirodę jauni dainininkai.

FORTEPIONO REČITALYJE atliktame Raimondos Apeiky tės kovo 14 d Los Angeles visuomenei, dalyvavo virš 300 klasinės muzikos mėgėjų. Tarp žymiųjų klasikų kūrinių, ji skambino ir muziko Juozo Gruodžio Variaciją B-Dur, pasižyminčia harmoningu stiliumi ir prasimušančia gražia liaudies dainos meliodija.

PAGERBĖ MUZIKĖ O SKIRIUTE METRIKIENE Los Angeles lietuviai specialiu vakaru, kovo 15 dieną, minint jos

50 metų muzikinio darbo ir 35 metus vedybinio gyvenimo. Buvo vaisės ir turininga meniška programa Šio, gegužio mėnesio gale ruošiamas muz. O. Metrikiene muzikos kūrinių vakaras.

LIETUVIŲ KREDITO KOPERATYVAS, praeitais metais gavęs 17 499 dolerių elno. Šių beveik 14.000 išmokėta dividendams.

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ RADIO VALANDĖLEI šiemet suėjo vieneri metai. Ją suorganizavo Los Angeles Lietuvių Bendruomenė. Jos vado vavimui ir išlaidymui yra sudarytas Radijo Klubas. Paaugojęs radijo reikalams mažiau 5 dolerių, yra to klubo narys, ir turi sprendžiamąjį balsą visuose klubo reikaluose.

ČIKAGA

MARKAIČIO ORATORIJA LOJOLOS UNIVERSITETO KOPLYČIOJE

Šis didžiausias Čikagos universitetas, turįs 14,509 studentus, neseniai išleides 70 milijonų dolerių savo 11 naujų

rūmų statybai, šiemet mini 100 metų gyvavimo sukaktį. Ta proga pastatė liet. kompozitoriaus, jėzuito Br. Markaičio oratoriją «100 saulių». Į koncertą kovo mėnesio pradžioje priėjo pilna universiteto koplėčia. Tuoj visų dėmesį patraukė dailininko A. Valėskos sukurta moderniška SAULIŲ IR PAUKŠČŲ kelio mozaika. Ji simbolizavo universiteto — šviesos nešėjo šimtmetį.

CHORAS, ORKESTRAS IR MELODEKLAMACIJA. Chorui susidedančiam iš 100 studentų ir simfoniniam 50 muzikantų orkestrui dirigavo pats kompozitorius T. Bruno Markaitis. Galingai skambėjo orkestras. Galinga choro giesmė keitėsi su melodeklamacija — menišku oratorijos žodžių skaitymu, atliktu paties kūrėjo poeto jėzuito B. Akers-

NONETAS, KVARIETAS, ŠOKĖJOS. Choro ir orkestro muziką įsijungė ir studentų nonetas, paruoštas lietuviškos muzikės Alice Stephens. Tarp jų 9, 3 lietuvaitės.

Įsijungė ir solistų kvartetas, sudarytas vien iš lietuvių: sopr. D. Stankaitytės, mezosopr. R. Masienės, baritono Alg. Brazio ir amerik. tenoro Wahman, kuris turėjo pavaduoti dėl ligos pavėlavusį grįžti iš Australijos solistą Stasį Barą. Jie giedojo, kad gyvenimas yra žibėjimas, bet drauge ir audra bei kančia.

Buvo ir religinis šokis, atliktas ilinois baletu bendrovės ballarinų. Jų tarpe buvo ir keletas lietuvių. Joms kostiumus tvarkė Br. Jamei-

kienė ir apšvietimą tvarkė Č. Rukuiža. Jos šokių išreikšė malda — čia pagarbiai rankas tiesdamos į dangų, čia nusizemino suonykime prisilenkdamos ir ištiesdamos prie žemės.

Visa tai ir turininga oratorijos muzika užbūrė, pagavo klausytojus. Paskutiniems garsums nutylus, ilgai tęsėsi plojimai.

Šis didingas lietuvių kompozitoriaus dirigento, lietuvių solistų, chorių ir dailininkų kultūrinis prasiveržimas yra lietuviams didelės vertės laimėjimas.

VENECUELOJ

«**VENECUELOS LIETUVIS**» — tai neseniai išleistas trimestrinis lietuvių biuletenis. Geras popieris, daug nuotraukų. Šalia ilgesnių straipsnių yra ir daug kronikos iš lietuvių gyvenimo.

ŠV. KAZIMIERO VARDO LIETUVIŲ NAMAI praeitais metais buvo galutinai užbaigti lietuvių kapeliono salezietišio kun. Antano Perkumo rūpesčiu. Jie yra Caracas mieste, Las Vegas.

V PIETŲ AMERIKOS LIET. KONGRESAS bus Venecueloje šių metų gale ar ateinančių pradžioje. Jį organizuoja Venecuelos Lietuvių Bendruomenė. Jos pirmininku suvažiavimas vienbalsiai perrinko inž. Wladą Venckų.

GARSĖJA ORCHIDĖJŲ augintojas Jonas Viltrakis. Jis

šioje naujoje profesijoje dirba jau 7 metus ir taip išspecializavo, kad yra žinomas visoje Venecueloje. Orchidėja yra venecueliečių tautinė gėlė, ir kas metai ten yra ruošiamos orchidėjų parodos. Jonas Viltrakis jose yra laimėjęs pačias vertingiausias premijas ir aukščiausius medalius.

PAVERGTOJE LIETUVOJE MOKINIŲ SKAIČIUS LIETUVOS MOKYKLOSE

Visų pradinių, aštuonmečių ir pilnų vidurinių mokyklų dabartinėje Lietuvoje yra 3.957. Mokinių jose yra 496.000. Iš tų mokyklų 143 yra mišrios, būtent, 63-se yra lietuviškos ir lenkiškos, o 26-se — tik rusiškos ir lenkiškos... Visos kitos mokyklos yra vienkalbės, būtent: 3.501 lietuviškos, 113 rusiškų ir 200 lenkiškų.

Iš 496.000 mokinių lietuviškai mokosi 83 procentai, rusiškai 13% o lenkiškai 4%. Kadangi tai mokinius, kurių daugumas įeina į privalomojo mokymosi grupę, tai būtų galima spręsti, kad ir gyventojų pasiskirstymas tautybėmis turėtų būti maždaug tokios pat proporcijos... Pastebėtina, kad lietuviškai besimokančių mokinių nuošimtis per 12 metų pasiliko pastovus — 83 procentai.

LIETUVOJE LENKŲ šiuo metu gali būti apie 200.000. Taip teigia lenkų dienraštis «Czerwony Sztandar». Jis turi apie 30.000 skaitytojų, kurių nemažas skaičius yra ne Lietuvoje, bet Lenkijoje.

IŠGAMA

VAIŽGANTAS

Neseniai paminėta didžiojo mūsų rašytojo VAIŽGANTO — prel. Juozo Tumo — šimtas gimtadienis. Ta proga M. L. įsidės keletą jo parašytų perliukų. Red.

Džiova buvo neregėta; nė vakaro prieblanda revėsino. Žmonės ir gyvuliai vaikščiojo vos gyvi. Tik vieni žiogai berodė savo gyvybę; rodėsi, net ji didėjo džiovai didėjant. Ir kas juos aprūpino tokiais prietaisais žmonių ausims kaip aštriomis ylomis varinėti! Skaudu tačiau nuo tų vabzdžių «ylių» nebuvo. Žiogelių čirškimas tik tartum svaigino ir vasaros ilgesį žadino. Deja, svaigoti nebuvo laiko: buvo pats darbmetis.

— Kad tie, mardvos, nė nesudžiūsta... — bambėjo mūsų bernas, įeidamas į vartus ir pakeldamas kepurę prieš aukštą kryžių. Jį gaubė tankus putino krūmas, ir kaip tik iš to krūmo rodėsi žiogeliai, beerzina vargšus darbininkus.

Gryčioje jau buvo tamsu. Vasaros metu, kada tokios ilgos dienos ir tokios trumpos naktys, žiburys žiebtis buvo lyg nepadoru. Pavalgyti gali ir sutemoje, ir žiburio šviesa netrikdo snaudulia go slopumo, kurs apima perdėm išvargusį ir gana menkai gaivinamą kūną. Pavalgę vos ranką bepakelia persišegnoti, ir lyg šmėklos dūlina į savo blusynes negyvai užmigti.

Trejetas ašvienių, liūdnei galvas panarinę, stovėjo pririšti prie žilvičio, pačiame kiemo viduryje. Buvo tuščiais vėdais; tai reiškia jų stovynė, kur nesimatė jokių pėdsakų jų sotumo. Ar

kliai snaudė, nesulaukdami, kad kas juos išvestų ganvklon.

— Ėgi, nugi, tik dabar susigriebė šeimninkas, mano tėvelis: — kas gi dabar arklus išvės laukan?

Jam pačiam buvo nepatogu — jis šeimninkas, turįs visą dešimtį šeimos. Moterys jau buvo smūktelėjusios katra savo klėta ir ten užsišovusios.

Vyresnysis brolis tylėjo. Jis rodė pagalam darbo įveiktas, nors dar suko cigarėlį, pakeliui į guolį sprysko suolan dribtelėjęs:

Susiprato bernas samdiny.

— Žinoma, teks man, kam gi daugiau. Vars tą nuvesk, varstą pereik, tai ir vidurnaktis. O kelkis ketvirtą, saulei vos patekėjus, ir dirbk penkiolika valandų. Iš kur ištesėjimo?

Ir ėmė kišti ranką į plono žiponėlio rankovę, nors tokiame šiltyje jo visai nereikėjo.

— Kaip sau išmanai, gaspaoriau, taip verskis; o vasaros darbymečiu aš atsisakau arklus doroti.

Teisybė. Tiek panaudoti samdinio nebuvo galima. Tėvelis tylėjo, ir, matė, pats ryžtas joti nakties.

Aš tebesnaudžiau spryske nugulęs, nors ir mane marino miegas ir vaikiškas nuovargis. Man vis buvo gražu žiogelių klausytis, vargšų darbininkų žiūrėti ir juos visa širdim užjausti.

— Tėveli, leisk mane bent kartą nakties išjoti. Aš paskui iki pusryčių pamiegosiu.

Aš numaniau, kad manęs tėvelis neleis. Manęs nė dieną neleido ganytų. Aš buvau mažasis,

tai mane lepino ir tyčia samdė piemenę, kad man nereiktų gyvulių varinėti

Aš jauėjau dešimtus ar vienuoliktus metus, Buvau greitas kaip pipiras, bet mažas ir menkas kaip svirplys. Ant arklio aš jau užsirisdavau, kai buvau basas. Tam buvau reikalingas nuogo ir nesužaloto kairės kojos nykščio. Juo pasispirdavau arklio kelio, kur lyg tyčia buvo kaulas išsišovęs, ir negailestingai raudamas karčius, pagaliau užsirisdavau. Ramus gyvulėlis kentė kantriai ir paskui klausė tokio joki, net ir tada, kai mušdamas verčiau jį apsimesti iš viso vieko šokant zovado. Tas seno kuno «zovadas» beveik panašėjo į senės šokį, ne bėgio sportą; bet man to pakako. Aš didžiavaus zovado jojęs, buvau tuo pakaukamai sujudintas.

Tėvelis pagalvojo, gerokai patraukė nosin tabokos, pažiūrėjo per petį į savo pipirą ir nemažu patenkinimu tarė:

— Nu, jok tu nakties. O kuo tu ne naktiganiš. Supančiot supančiesi, apynasrius numaut nu mausi. O naktį vis tiek yra arkliganis kerdžius. Rytą sudoroti kure vyresnysis padės.

Aš striktelėjau džiaugsmu ir rimtai kaip didelis pritariau:

— Nugi, bra, nesupančiojęs, nenumovęs... Ir parjosiu kaip reikiant...

Pradžiugo visi trys vyrai, kad jiems palengvės gyvenimas. Tad bernas pesimistas ūmai pavirto prietelingu mūsų namams ir šoko arklių atrištų.

(Bus daugiau)

"NOSSA LITUANIA"

Rua Juatindiba, 20
Caixa Postal 4421
Sao Paulo, E.S.P.
Tel.: 273-03-38

LIETUVIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS

Direktorius: Dr. José Ferreira Carrato

Redaktorius: JONAS KIDYKAS

Administracija: JONAS BRUŽIKAS

PRENUMERATOS KAINA METAMS: N Cr.\$ 20,00 visoje P.

Amerikoje. GARBĖS PRENUMERATA N Cr.\$ 100,00

Paskiro Nr. Kaina Cr.\$0,40

SKELBIMAI: pirmame puslapyje N Cr.\$ 40,00 paskutiniajame

N Cr.\$ 20,00 viduriniuose puslapiuose N Cr.\$ 15,00

Ilgalaikeiems skelbimams daroma nuolaida.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisytių savo nuomūna. Nenaudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Jautrumas ir atsiribojimas

Pažvelkime kad ir į tokią visuotinio pobūdžio galimybę. Ansamblio vadovas ruošia repertuarą. Prieš akis planų, įsipareigojimų daug. Vieni prašo pasirodyti minėjime, kiti dainų šventėje, tretį laukia koncerto. Jei pasiruošimas priklauso nuo gaidų, pianino, laisvalaikio ar kūrinų, kuriuos vadovas noriai skiria ansambliui, viskas būtų tvarkoj. Bet ruošia tikrovėje priklauso nuo žmonių, laisvai dalyvaujančių sambūryje, — nuo jų užsiangazavimo laikysenos, drausmės, pritarimo. O labiausiai nuo neišmatuojamo žmogiško jautrumo. Šita čia ansamblinė užuomina, lygiai tiaka, kalbą praplečiant į scenos darbuotojų veiklą, į operų bei kantatų pastatymus, į meno parodas bei literatūros vakarus, solistų koncertus ir aplamai į gana įvairių mūsų kultūrinių organizacijų veiklą.

Jautrumas yra teigiamas, dinamiškas variklis. Būtų galima daug nuveikti, jei žmonės jautrumą mokėtų panaudoti sveikam entuziazmui. Bet, išsiveidę dėl mažmožio, kai kurie jautruoliai lengvai įpuola į dvasinio rūgimo tarpsnį. Tada jautrumas pasidaro stabdžiu. Būna taip, kad vieno ar kito užmojo vadovas, susirūpinęs dėl repetitacijų nelankymo ar dėl pasitaikančio nedrausmingumo, išdrįsta pasakyti kietesnį žodį, — žūrėk, nuo to sąstatas viena kita galva sumažėja. Pasitaiko, kad po repetitacijos maestro ar kas nors kitas užmiršta nusišypsoti jautresnei mimozai, — aure, sekantį penktadienį viena svarbi kėtė lieka tuščia. O po kokio nors spektaklio simpoziumo ar festivalio jų laikraštiniuose aprašuose, korektoriui neapsižūrėjus, tegu tik būna praleista kuri nors pavardė, uoj «nukentėjęs» grasina pasitraukti iš visos lietuviškos, lyg su tuo jo žygiu būtų lemtingai surištas visos tautos likimas. Būna ir juokingų priekaištų iš jautrių moralistų pusės, kam vadovas mėginąs uždirbti pragyvenimą ir nesekąs viduramžių asketų ar romantikos menininkų pavyzdžiu. Aplamai su priekaištais ir visokiais jautrumo niuansais prieinama iki keturkampio apskritimo, t.y. iki nesąmonės.

Tuo tarpu tie, kurie egzodo sąlygose vadovauja meno sambūriams, ar šiaip naujoms kūrybos kryptims, atrodo, jautrumui progų galėtų turėti žymiai daugiau, negu eilinis dalyvis, negu dailininkas ar rašytojas, dirbąs vien uždaroje savo vienatvėje. Juk ne vieną pastatymo vadovą po skystai lankomos repetitacijos, ypač koncertui artėjant, kamuoja priklūs klausimas: kodėl tie, kurie galėjo ateiti, neatėjo, ir ar jie teiksias ateiti kitą kartą. Ar nuo tokių abejonių nekyla ir jam pagunda irgi atsiriboti ir užsidaryti ankštame kevale? Būkite ramūs. Tikri, prityrę menininkai gyvena ne pagundomis, ne atsiribojimais, ne rankų gražymais, o darbu. Kūryba ir dar sykių darbu. Toks jų likimas. Per anksti pasen ti jiems nėra lemta. O tiesiog gaila, kai neretai vos tik pradeda jau vaikščioja su pavargusių senų jautrumu.

Todėl padėkime vieniems ir kitiems, įvertinkime jaunatvišką jų ryžtą ne jubiliejiniiais banketais, ne liaupsinimais, bet pritarimu, bendradarbiavimu ir stoikišku atlidumu. To paties reikalaujame ir iš jų. Palikime mimozišką jautrumą šil tadaržuose ir prieangiuose.

Pr. V.

Laiminga nelaimė

PETRAS PAKALNIS

Prieš keliasdešimt metų JAV inžinieriai buvę tokios prastos nuomonės apie savo techniką, kad mēgdavo

taip juokauti: «Jei kas nors gali sugesti tai būk tikras, kad ir suges». Šiais laikais, labai išstobulinius medžia gas bei apskaičiavimus, tas posakis beveik jau buvo pamirštas, ir, tik ištikus laimingai Apolono Tryliktojo nelaimė, jis pasidarė vėl aktualus. Modernios mašinos yra labai sudėtingos, ir, sugedus mažai daletytei, visas planas gali nueiti niekais.

Apolono Tryliktojo skridimas į mėnulį buvo toks tobulas, kad vienas Italijos laikraštis rašė, jog publika pradėjo nuobodžiauti. Bet štai, raketai atlikus beveik tris ketvirtadalius kelionės į mėnulį, astronautas Swigert taip šūktelėjo į mikrofoną: «Ei mes turime čia problemą» Paaškinęs, kad raketoje pradėjo mažėti elektros srovė, jie pridėjo, jog girdėjęs kokį tai sprogią, iš tiesų, raketos sandėliuose sprogo vienas deguonies tankas, reika lingas gaminti elektros jėgą ir vandenį. Dabar buvo aišku kad Apolonas Tryliktasis negalės atlikti savo uždavinio ir kad reikės gelbėti astronautus iš netikėtos avarijos. Bet kaip ir koku būdu?

Apolono raketa, skriejanti į mėnulį, susidėjo iš trijų dalių: iš mėnulio kapsulės, komandos kapsulės ir mašinų bei tankų kapsulės. Du astronautai, išlindę per tunelį iš komandos kapsulės į mėnulio kapsulę, turėjo atsipalaiduoti nuo komandos ir mašinų bei tankų kapsulių ir nusileisti ant mėnulio. Tretytis astronautas turėjo pasilikti komandos kapsulėje ir skrie ti aplink mėnulį. Pabuvę ant mėnulio virš 30 valandų, pirmieji du astronautai turėjo pakilti nuo mėnulio ir susijungti su komandos bei mašinų ir tankų kapsulėmis. Tada, perkrovę mėnulio akmenis ir kai kuriuos aparatus iš mėnulio kapsulės į komandos kapsulę, jie turėjo atpalaiduoti mėnulio kapsulę nuo kitų dviejų

kapsulių ir leisti jai nukristi ant mėnulio. Uždegę mašinų bei tankų kapsulės raketą, jie būtų išėję iš mėnulio orbitos ir grįžę į žemę. Pasiekę nustatytą nuotolį nuo žemės, jie būtų atsipalaidavę nuo mašinų bei tankų raketos, kuri, patekusi į atmosferą, būtų sudegusi. Astronautai turėjo nusileisti ant vandenyno tik komandos kapsulėje. Ji turi nedegamą skydą ir atlaiko didelį karštį. Be to, ji turi tris didelius parašitutus kurie sulėtina puolimo greitį.

Galima sakyti, kad pirmoje vietoje astronautų gyvybę išgelbėjo tas žmogus, kuris su manė daryti mėnulio kapsulę visiškai nepriklausomą nuo kitų dviejų kapsulių. Mėnulio kapsulė buvo aprūpinta savo elektros jėga, deguonio tankais, vandeniu, maistu ir raketą. Todėl negalėdami pasinaudoti sugedusia mašinų ir tankų kapsule, du astronautai perėjo į mėnulio kapsulę

ir panaudojo jos elektrą, deguonį, maistą ir raketą. Tretytis astronautas pasiliko komandos kapsulėje ir buvo viskuo aprūpintas per tunelį iš mėnulio kapsulės. Dabar beliko tik vienas labai svarbus klausimas, būtent ar veiks mėnulio kapsulės raketą. Norėdamas sutaupyti elektros jėgą, vandenį ir deguonį, astronautas Swigert prašė raketos skridimo kontrolės leidimo uždegti mėnulio kapsulės raketą dar esant gerokai toli nuo mėnulio.

Planuodami Apolono Tryliktojo kelionę į mėnulį, JAV technikai nustatė, kad mėnulio kapsulės raketą turi būti uždegta tada, kai ji atsiders už mėnulio. Tačiau pagalvoję porą valandų jie apskaičiavo, kad astronauto Swigert prašymas yra labai teisingas. Gavę leidimą, astronautai uždegė mėnulio kapsulės raketą ir lengvai atsidoso. Ji veikė tobulai.

Raketai apskriejus aplink mėnulį, dar liko vienas klausimas: kuriame vandenyn ga lės nusileisti astronautai. Apevarsčius visas galimybes, buvo parinktas Ramusis vandenynas. Uždegę dar tris kartus mėnulio kapsulės raketą, astronautai padidino jos greitį ir sutrumpino skridimo laiką dešimčia valandų. Tuo būdu buvo sutaupyta elektros jėga, deguonis ir kt. Galų gale jie atsipalaidavo nuo mašinų bei tankų kapsulės ir pastebėjo, kad sprogiimas buvo išnešęs jos šoną. Jie nufo tografavo tą sužalotą vietą kad inžinieriams būtų lengviau iširti sprogiomo priežastį. Išbuvę erdvėje 142 valandas ir 39 minutes, astronautai laimingai nusileido tik 500 metrų nuo apskaičiuotos vietos. Juos sutiko JAV prezidentas Honolulu saloje ir taip jiems pasakė: «Jūs nepasiekėte mėnulio, bet savo darbais palietėte širdis milijonų žmonių». Iš tiesų, gal už nieką kitą nebuvo taip karštaj melstasi, kaip už tuos tris drašius vyrus, kuriems teko pergyventi laimingą nelaimę. Jei raketą būtų sprogiusi astronautams esant ant mėnulio, kažin koks būtų buvęs Apolono Tryliktojo likimas.

Paskutinėmis žiniomis Apolono Tryliktojo avariją iššaukė dažnai pasitaikantis dalykas, būtent trumpas elektros sujungimas. Jei iš tiesų tik toks buvo tos 300 milijonų dolerių kaštavusios raketos trūkumas, tai JAV inžinieriai gali pilnai savo technika didžiutis.

NEPRITARK, PASIPRIESINK - BŪSI BEPROTIS

Komunistinė Rusija išrado moderniausią būdą nusikratyti politinių priešų ir nepatikimų asmenų. Kaip? Nagi paprastų papraščiausiai — sukiša juos į bepročių namus. Bepročių namuose partijai pasipriešinti išdrįsę nariai uždaromi drauge su tikrais be

pročiais, kurių daugelis yra beprotiški kriminalistai.

Rusijoje slaptai leidžiamas laikraštis «Dabardinių įvykių kronika» aprašo sužinojęs, kad gydytojai išvirkščia tokiems prieštaraujantiems gerokai didelę porciją «aminaziao» ir «sulfazino». Tiedu «vaistai» (drogai) labai numušą žmogaus nuotaiką, jį sukrečia ir sugadina fizinę kūno sveikatą. Ligoninių patarnautojai, paprastai baltai apsisirengę slaptosios policijos valdininkai, nusilpnina kalinių atsparumą išvirkdami «sodijo aminatą». Tas vaistas nuteikia žmogų prie visko prisipažinti, nors ir nieko negero nebūtų padaręs.

Bepročių ligoninėn uždarydama prieštarautojus ir kritikus, komunistų valdžia išvengia sau nemalonių ir nepatogių teismų.

DAROMA ŠITAIP

Arestuotas politinis priešas pirma siunčiamas profesoriumi D. R. Lunts Serbskio institutu tan. Tas, bendradarbiaudamas su valdžia, nustato kad areštuotasis yra protinis ligonis. Tada šis tuojau nugabnamas į bepročių namus neribotam laikui.

UŽ KĄ P TEKŲ?

Ką Sovietų Rusijos komunistai laiko pamišėliais? N. S. Samsonovas 1956-64 metais padarė klaidą, parašydamas Komunistų partijos centriniam komitetui ir iškritikuodamas Stalino teorijas.

Viktoras Fainbergas drįso protestuoti prieš rusų įsikimimą į Čekoslovakijos vidaus reikalus,

G. Forpostovo beprotystė buvo, kad jis bandė pasprukti iš Rusijos Lenkijon.

Generolas majoras Piotr Grigorenko reikalavo nepažeisti pilietinių žmonių teisių. Da kartus už tai areštuotas ir pasiūstas bepročių ligoninėn.

Natalija Gorbnavskaja apkaltinta, kad apšmeižusi sovietinę valstybę ir jos socialinę santvarką. Dabar uždaryta bepročių namuose, kad ją daktarai da prieš teismą ištirtų, ar visi jos galvos šriu belai tvarkoje. Tat Rusijoje, ir jos okupuotoje Lietuvoje, arba šimtu procentų pritark viskam, ką partija ir valdžia daro ir susiriesdamas tai girk, arba, jei išdrįsi pakritikuoti — keliauk į bepročių namus. Kaip yra lengva ir paprasta gauti nemokamą būtą, valgi ir priežiūrą!

PHILADELPHIA: Dvasinių pašaukimų skaičius Philadelphia's arkivyskupijoje JAV-se 1969 metais pakilo net 25 procentais. Įvairius vienuolynus ir kunigų seminarijas pernai įstojo 188 teologijos kandidatai. Tuo pat metu konsutuota žymiai mažesnis procentas dvasinių pašaukimų į moterų vienuolynus.

MŪSŲ Lietuva

RUA JUATINDIBÂ, 20 — P. DA MOOÇA — SÃO PAULO, 13

V. Zelina

PAGERBTUVIŲ VAKARINĖ gerb. Zelinos Klebonui prelatui Pijui Ragažinkui bus ši šeštadienį, gegužio 23 dieną, 20 valandą Jaunimo namuose. Vakartę rengia katalikiškosios Zelinos or. anizacijos. Anksčiau įsigytieji pakvietimai galioja šiam vakarui. Da lyvaukim ko skaitlingiausiai.

Rengėjai.

Lietuvių Sąjunga **ALIANÇA** praneša visuomenės žiniai, jog jos ruoštas **VAK RAS-KONCERTAS** 30 d. gegužės neįvyks. Šis parengimas, gedulo ženklas, atidėtas vėlesniam laikui, ir nauja data bus paske bta vėliau.

Lietuvių Sąjungos
ALIANÇA Valdyba.

PRANEŠIMAS

Lietuvių Sąjunga **ALIANÇA** praneša visuomenės žiniai, jog 30-tos dienos mišios už tragiškai žuvusius auto nelaimėje

A. + A. JULIJA ŠUKIENE
LIUCIJA SUKYTE
JULIJA RUDMINIENE
JUZE SATKŪNIENE
įvyks 10 d. birželio (Junho) mėn. 20 val. **VILA ZELINOS** bažnyčioje, ir kviečia visus gausiai dalyvauti.

Tiek **LIUCIJOS SUKYTĖS** SU **MOČIUTE**, tiek p. **JULIJOS ŠUKIENĖS** laidotuvėse ir septintos dienos mišiose dalyvavo labai daug žmonių. Tas įvykis sukretė daugelio tautiečių širdis.

SVENTKELIONĖ APARECIDON

Tėvynė Lietuva ir mūsų

broliai labai reikalingi dangaus pagalbos. Todėl Sv. Juozapo Vyrų Brolija ir šiemet organizuoja šventkelionę prie Dievo Motinos į N. S. Aparecida do Norte.

Bus tenai šv. mišios. Giedos lietuvių choras. Kviečiame tautiečius katalikus ko gausiau dalyvauti Organizacijos malonėkit atsivežti savo vėliavas.

Sventkelionė bus birželio 21 d. sekmadienį.

Autobusai išeis iš Vila Zelinos ir Casa Verde. Išvykimo data pažymėta autobusų bilietuose. Bilietai gi gaunami pas šius asmenis:

Zelinoje: pas Juozą Baužį, ir Kazimierą Rimkevičių. Prudentėje pas Motiejų Tamaliūną (telefon. 274-0784). Casa Verdėje pas Juozą Tijunėlį, telefon. 266-03-46; pas Jurgį Matelionį ir Andrių Stankūną.

Daugiau informacijų galima pas Vyrų Brolijos valdybos narius.

Šv. Juozapo Vyrų
Brolija

BENDRUOMENENĖS TARYBOS PO ĖDIS

bus paskutinį šio mėnesio šeštadienį, gegužės 30 dieną Zelinėje, Jaunimo namuose, 15 valandą

MOOÇA

Ne tik darbininkai dirba išsijusę prie salės įrengimo darbų, bet ir «Aušros» choras stengiasi išmokti naujų gražių dainų atidarymo iškilnių koncertui. Salės ir Tėvų Jėzuitų vienuolyno pašventimas ir oficialus atidarymas prasišės šv. Mišių auka. Jas giedos Aušros choras. Po mišių bus atidarymo aktas ir choro koncertas. Po koncerto vaišės su šokiais prie lietuviškos muzikos. Tikinasi įvyki

PADĖKA

Visiems mūsų šeimų didžios nelaimės valandą pareiškusiems užuojautą, dalyvavusiems mylimos motinos, sesers, močiutės ir Juzės Satkūnienės šermenyse bei septintos dienos mišiose bei aukojusius už jas mišių aukas tariame nuoširdų ačiū!

Pranas Šukys ir Pranas Satkūnas
su šeima.

TRAGIŠKOJO BIRŽELIO MINĖJIMAS NUKELIAMAS

Kadangi nebuvo galima gauti salės birželio 14 dienai, tai Tragiškojo Birželio visų trijų tautų: latvių, estų ir lietuvių — bendras minėjimas nukeliamas į birželio 21 dieną. Jis bus c. Bento salėje lygiai 16 valandą. Birželio 14 d. pasimelsime savose bažnyčiose.

Rengimo komisijos pirmininkas
kap. Juozas Čiuvinškas

nufilmuoti. Ateikite į iškilmes, ir Jūs tada įsiamžinsite filme ir po daugelio metų dar būsite gyvas matomas jaunučių kartų!

GAVO VIZĄ

Jėzuitas Tėvas Antanas Saulaitis pagaliau gavo vizą atvykti Brazilijon ir jau rengiasi kelionėn. Kadangi pakeičiui turi aplankyti lietuvių kolonijas ir kaikurias jėzuitų misijų stotis, tai S. Paulį pasieks ar birželio gale, ar tik liepos pradžioje.

ML SKAITYTOJAI

St. Meliūnas sūnys 50 kr. Moinho Velho lietuviai 100 kr. Po 20 kr.: Liudas Ralickas, Anatolis Jakutis, Albinas Budrevičius, Elena Vidmantienė, Ona Šliumoiienė, Uršulė Joteikienė (apmokėjo jos dukterė Ona, Amerikoje) ir Klementas Dragūnas 40 kr.

Po Europą ir Ameriką keliauja pp J. Paleckis (kurs užsuks ir Afrikon) ir A. Slepetyš. Laimingos kelionės!

GIMTADIENIAI

Stasė Tumėnaitė (18), Mirna Braslauskaitė (19), Jonas Bružika, S.J (20), Salomė Narušienė (21), Vitas Žalkauskas (23), Robertas Antanas Vdžiūnas (24), Jonas Makuševičius (25), Vitas Tijuonėlis

ZELINOJE VISI GALI UŽSIMOKĖTI UŽ M. LIETUVĄ.

p. Juozui Baužiui. Jis daug metų ištikimai patarnauja skaitytojams ir Administracijai, patarnaus ir dabar. Jo adresas yra Rua Manaias, 363. Visai arti prie bažnyčios aikštės. Pasinaudokite!

ADVOKATĖ IRENA GRITĖNAS — SPINA

praneša tautiečiams, kád daro inventarus, iškraustymus, skyrybas, nejudomo turto administravimą, Priima klientus savo raštinėje, esančioje Largo Sete de Setembro, 52, 6.o andar, sala 607 (priešais Forum) nuo 16 iki 18 valandos.

ATSKIRO

KAINA 0,40

kas. Yra daug gilių šulinių iškasęs lietuviams, Paskutiniu laiku jis gyveno provincijoje. Velionis buvo kilęs iš Kupiškio valsčiaus, Panevėžio apskrities, kur buvo liķeje du vaikai ir žmona.

KRIKŠTAS

Praeitą savaitę kun. P. Daugintis šv. Vincento Pauliečio bažnyčioje Moinho Velho parikštijo Juozą Liudviką Buitvydą. Tai lietuvių Algirdo Buitvydo ir Marijos El. Kučinskaitės trečiasis vaikas. Sveikiname laiminguosius tėvus ir senelius Buitvydus ir Kučinskus!

ATSILIEPKITE!

Kas žino, kur gyvena Vladzė Česonienė štankevičiūtė? Jai atėjo laiškas apie gimines Lietuvoje. Sužinoti ML reakeijoje.

VYRŲ BROLIJOS VEIKLOS KALENDORIUS

Birželio 21 d. šventkelionė į Aparecida do Norte.

Rugsėjo 13 d. spaudos bičiulių subuvimas balius.

Spalio 11 žaidimai Jurubatubos parke pas p. Vladą Jašulionį.

Lapkričio 8 ar 15 pikoikas Praia Grande.

Juozas Baužys, pirm.

JUOKAI

TRUMPOS DISKUSIJOS

Po aštrių ginčų žmona šaukia savo vyrui:

— Turėjai vesti žmoną, kvailesnę už mane!

— Tai ne mano kaltė — mandagiai atsako vyras, — tokios neradau.

PATARIMAS

Pacientas. — Daktare, padariau kaip patarai: miegojau prie atviro lango.

— Daktaras klausia:

Ir gripas dingio?

O pacientas daktaras atsako:

— Gripas tai ne, bet mano piniginė taip...

DR. ANTONIO SIAULYS

C. R. M. 10.647

Cirurgião da Santa Casa de São Paulo
Medico da Cruzada Pro-Infancia
Especialista em Obstetricia pela Maternidade de S. Paulo
Clinica de Adultos e Crianças — Molestias de Senhoras
Partos — Operações

Horario: Das 12 as 14 e das 19 as 21 horas
Consultorio e Residencia RUA DOS TRILHOS, 1576
Mooca, Fone 92-3991

Atende-se com hora marcada

DR. JONAS NICIPORCIUKAS

Cirurgião Dentista

p/ Universidade de São Paulo
RAIOS X

Consultorio: Rua Capí Pacheco Chaves, 1206
Vila Prudente, Tel. 63-5352